

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **M. I. A.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2017, čj. KRPU-252014-54/ČJ-2016-040022-SV-ZZ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 3. 2017, čj. 75 A 6/2017-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 12. 2. 2017 rozhodla žalovaná o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) a e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky; důvodem zajištění bylo to, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění a že je evidován v informačním systému smluvních států. Dobu zajištění žalovaná stanovila na 90 dnů podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou krajský soud zamítl napadeným rozsudkem. Zde se ztotožnil s posouzením věci, jak jej provedla žalovaná - tedy že zvláštní opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona

o pobytu cizinců by bylo v jeho případě zjevně neúčinné, zajištění podle § 124 zákona proto nebylo v rozporu se zákonem.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud měl zrušit rozhodnutí žalované, neboť žalovaná v jeho případě nesprávně vyhodnotila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c namísto zajištění podle § 124 zákona o pobytu cizinců.

[5] Stejně jako v žalobě stěžovatel uvádí, že žalovaná hodnotila pouze nově zjištěné informace z evidence Schengenského informačního systému II (dále jen „SIS II“) a informace o stěžovatelově minulosti. Žalovaná však nevzala v potaz, že stěžovatel s ní po dobu vedení řízení o správním vyhoštění (v té době asi měsíc a půl) spolupracoval, docházel pravidelně na pracoviště žalované, pobýval na adrese, kterou uvedl, a prokázal, že střed jeho soukromých zájmů je v Ú. n. L., kde investoval všechny své prostředky do provozovny rychlého občerstvení (bistro K.). Neposkytl tak důvod k obavě, že se hodlá skrývat nebo odcestovat z území České republiky. Stěžovatel si byl již před zahájením řízení o správním vyhoštění vědom skutečnosti, že nelegální pobyt na území České republiky má za následek povinnost vycestovat. Žalovaná proto zcela nelogicky dovodila, že v okamžiku zahájení řízení o vyhoštění vzrostla stěžovatelova obava z povinnosti vycestovat natolik, že by se pokusil skrývat či jinak mařit správní řízení. Omezení osobní svobody stěžovatele proto nebylo nezbytným opatřením.

[6] Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná se závěry stěžovatele nesouhlasí. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná řádně vysvětlila, proč použila v případě stěžovatele institut zajištění, a ne zvláštní opatření. K tomuto kroku ji vedl právě záznam v evidenci SIS II (stěžovatel se přes vyhoštění a zákaz vstupu vrátil na území EU) společně s celkovým chováním stěžovatele (účelově pozměněné datum narození s cílem zamezit odhalení jeho záznamu v SIS II, náhlý objev přítelkyně v době, kdy byla zjištěna stěžovatelova pravá identita, a účelově zkreslené informace o stěžovatelově nevyřízeném pobytovém statusu v Itálii).

[8] Nad rámec kasační stížnosti žalovaná uvedla, že stěžovatel byl po podání žádosti o mezinárodní ochranu (žádost podal dne 14. 2. 2017) propuštěn ze zajištění podle zákona o pobytu cizinců a zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Poté byl propuštěn zcela, neboť mu Italská republika udělila doplňkovou ochranu. Stěžovatel převzal potvrzení o vedení řízení o správním vyhoštění naposledy dne 10. 4. 2017, lze tedy předpokládat, že se od té doby skrývá. Po podání kasační stížnosti provedla žalovaná lustraci v systémech PČR a EU a zjistila, že stěžovatel je od 3. 5. 2017 v SIS II veden jako nežádoucí cizinec (zadávací země je Itálie).

[9] Žalovaná proto navrhla, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle správního spisu žalovaná zahájila dne 9. 1. 2017 se stěžovatelem řízení o správním vyhoštění. Při pobytové kontrole dne 10. 2. 2017 zajistila stěžovatele hlídka oddělení pobytové kontroly, neboť stěžovatel se prokázal neplatnými doklady a je veden v SIS II jako osoba, které je zakázán vstup na území Schengenského prostoru (zadávací zemí bylo v té době Norsko).

[12] Jedinou námitkou v této věci je, že stěžovatel splňoval podmínky pro uložení zvláštního opatření podle § 123b či § 123c zákona o pobytu cizinců, a nemusel tedy být zajištěn podle § 124 téhož zákona. Žalovaná ani krajský soud podle něj nezohlednili skutečnost, že se stěžovatel v průběhu řízení o správním vyhoštění zdržoval na uvedené adrese, neskryval se a pravidelně docházel na pracoviště žalované.

[13] Stěžovatel byl zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) a e) zákona o pobytu cizinců, který mj. stanoví, že policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování,

- *b) pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání;*
- *e) je evidován v informačním systému smluvních států.*

[14] Zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území upravuje zejména § 123b zákona o pobytu cizinců. Dle odst. 1 jimi jsou:

- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo*
- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policii stanovené.*

[15] Je pravda, že stěžovatel se v době řízení o vyhoštění choval způsobem, který mohl budít naději na to, že zvláštní opatření by v jeho případě postačovalo. Zdržoval se totiž na uvedené adrese a osobně se hlásil na policii, aby si vyzvedl potvrzení o vedení řízení o správním vyhoštění. Ostatní skutečnosti však hovoří v jeho neprospěch. Stěžovatel totiž také splňoval hned dvě podmínky pro zajištění.

[16] NSS si je vědom, že zajištění představuje mimořádný institut cizineckého práva. Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince. Zvláštní opatření však zároveň musí být skutečně účinné. Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Předpokládá se, že cizinec bude se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložit zvláštní opatření za účelem vycestování cizince (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, body 35–43).

[17] Dle závěrů rozšířeného senátu NSS nelze paušálně vyloučit použití některého ze zvláštních opatření. Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností (viz usnesení ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, bod 41). Z chování stěžovatele přitom jasně vyplývá, že povinnost, kterou mu stanovuje Česká republika v § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců – pobývat na jejím území pouze na základě platného cestovního dokladu a víza – nerespektuje od roku 2016 a nečinil žádné účinné kroky k tomu, aby svůj pobyt zde legalizoval (povolení k pobytu v Itálii mu nebylo prodlouženo; stěžovatel sám nevěděl, v jakém stadiu je řízení o prodloužení pobytového oprávnění, a zjevně jej tato situace nijak netížila).

[18] Z informací, které zjistila žalovaná, vyplývá, že stěžovatel pobýval v schengenském prostoru převážně neoprávněně od roku 2009. Stěžovatel nerespektoval správní vyhoštění ze schengenského prostoru, které mu uložilo Norsko v roce 2009 poté, co mu neudělilo mezinárodní ochranu. Bez pasu pak stěžovatel vycestoval do Švédska a do Itálie, kde také žádal o azyl, který však nikdy nezískal. V Itálii mu v roce 2013 byl povolen pobyt do roku 2016. Při pobytové kontrole v České republice se ale prokázal již neplatným italským povolením k pobytu a neplatným cestovním dokladem. V roce 2015 vycestoval stěžovatel do Afghánistánu, po dvou měsících se ale vrátil zpět do Evropy. Od 25. 11. 2015 do 25. 11. 2018 je veden v SIS II jako nežádoucí osoba, které je zakázán vstup do schengenského prostoru, tuto informaci zadalo Norsko. Při svém pobytu v schengenském prostoru uváděl stěžovatel různé identity (jiné datum narození, jiné jméno). Tato historie stěžovatelova výskytu na území členských států EU zdůvodňuje obavu, že stěžovatel nebude schopen plnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření a že se opět bude pokoušet najít způsob, jak se správnímu vyhoštění vyhnout.

[19] Tvrzení, že si byl stěžovatel již před zahájením řízení o správním vyhoštění vědom svého nelegálního pobytu na území České republiky a povinnosti vycestovat, a jeho obavy tak po zahájení tohoto řízení nemohly vzrůst natolik, aby se pokoušel skrývat, svědčí spíše o laxním přístupu stěžovatele k řešení jeho pobytového oprávnění. Ve spojení s tím, že stěžovatel řeší své neúspěšné žádosti o azyl podáváním dalších žádostí o azyl v jiném členském státě EU (dle obsahu správního spisu a vyjádření žalované ke kasační stížnosti si stěžovatel podal již v pořadí čtvrtou žádost o mezinárodní ochranu dne 14. 2. 2017 právě na území České republiky, a to v době, kdy s ním již bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění), vypovídá spíše o tom, že by případné správní vyhoštění řešil podobným způsobem.

[20] Stěžovateli nemůže prospět ani skutečnost, že investoval veškeré své finanční prostředky do bistra K. v Ú. n. L., což podle něj prokazuje, že středisko jeho soukromých zájmů je právě zde a že se tam míní zdržovat. Tím totiž projevil vůli nevycestovat z České republiky, což spolu s jeho výslovným projevem, že se do Afghánistánu momentálně nechce vrátit, také jen podporuje

pokračování

obavy žalované z toho, že by stěžovatel mohl mařit případný výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

[21] Správní orgány musejí pečlivě posuzovat, zda jsou splněny podmínky stanovené v § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a zda nelze dosáhnout stejného účelu – realizace vyhoštění – použitím mírnějších prostředků, tedy zvláštních opatření podle § 123b tohoto zákona. Správní orgány jsou také povinny své závěry řádně odůvodnit. To také žalovaná při zajištění stěžovatele učinila, v napadeném rozhodnutí na stranách 7–9 přesvědčivě zdůvodnila své úvahy, proč v případě stěžovatele zvláštní opatření nepoužila. NSS se proto ztotožňuje s názorem krajského soudu i žalované, že v tomto případě stěžovatel podmínky pro zajištění splňoval. Ani jeho součinnost v prvním měsíci řízení o správním vyhoštění nemohla za daných skutkových okolností převážit nad obavami žalované, že stěžovatel bude mařit případné rozhodnutí o správním vyhoštění. V době, kdy stěžovatel součinnost poskytoval, totiž ještě žalovaná neměla informace o stěžovatelově pobytu v schengenském prostoru a záznamu v SIS II. Napadený rozsudek ani rozhodnutí žalované proto nevykazují stěžovatelem vytýkané vady a nemůže uspět namítaný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Skutková podstata, ze které vycházela žalovaná, má oporu ve spisech a není s nimi v rozporu.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[24] Podle § 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí stát hotové výdaje a odměnu za zastupování zástupci, kterého soud ustanovil k ochraně práv stěžovatele. Ustanovený zástupce, advokát Mgr. Jindřich Lechovský, provedl v řízení před NSS jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Jelikož je zástupce plátcem DPH, soud zvýšil odměnu o částku 714 Kč odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy odměna činí 4 114 Kč. Tato částka bude zástupci vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2017

Zdeněk Kühn předseda
senátu